

ȘCOALA DOCTORALĂ DE MEDICINĂ ȘI FARMACIE

APTITUDINI PROFESIONALE LA ABSOLVENȚII MEDICINIȘTI ȘI MEDICI – PERSPECTIVĂ DIMENSIONALĂ

Rezumat teză de doctorat

Conducător de doctorat: Prof. Dr. Aurel Nireștean

Doctorand: Lorena Mihaela Muntean

Introducere

Alegerea profesiei este un proces complex care contribuie la maturizarea armonioasă a persoanei prin determinarea, dobândirea de noi abilități și împlinirea de sine. Totodată cu ajutorul profesiei sunt asigurate necesitățile financiare zilnice și sociale prin interacțiunile interumane. Alegerea profesiei de medic necesită să fie dominată de atribute precum empatia, compasiunea, onestitatea, autenticitatea, curiozitatea, determinarea, perseverența, respect și curaj în vederea desfășurării actului medical cu responsabilitate. Terenul reprezentat de trăsăturile personalității este implicat în opțiunea profesională medicală precum și în calitatea practicii profesionale din diferitele specialități. Nepotrivirea între structura personală și cerințele specialității poate să determine dificultăți în îndeplinirea sarcinilor, suprasolicitare, eșecuri, frustrări și lipsa satisfacțiilor, care prezente o perioadă mai îndelungată pot provoca sindromul de burnout. Având în vedere necesitatea unui sistem de sănătate optim consider oportună investigarea acestor factori pentru îmbunătățirea calitatea actului medical.

Obiective

Obiectivul principal al tezei este reprezentat de evidențierea raporturilor între dimensiunile personalității și opțiunea profesională medicală prin conturarea unui profil personologic în funcție de specialitatea medicală practică.

Pentru atingerea obiectivelor principale și secundare prezenta teză a presupus studiul a trei loturi distincte, fiind structurată în cinci studii după cum urmează:

Studiul I – Evaluarea dimensiunilor personalității arondate specialității dorite la studenții mediciniști – are ca obiectiv principal conturarea profilului personologic al studenților din anul 6 de la Facultatea de Medicină în funcție de specialitatea pe care doresc s-o practice.

Studiul II – Repere personologice și motivaționale în opțiunea profesională – și-a propus evaluarea implicațiilor motivației atât prin implicarea cât și prin persistența în acțiune în relație cu performanța academică cuantificată prin rezultatul obținut la Examenul Național de Rezidențiat. De asemenea, a evaluat și relațiile dintre dimensiunile personalității și performanța academică în vederea trasării unor repere care îmbunătățesc performanța academică.

Studiul III – Evaluarea dimensiunilor personalității arondate specialității practicate la medici – are ca obiectiv conturarea profilului personologic al medicului în vederea comparării cu cel al studentului și structurarea în acest fel a unui profil personologic arondat specialității medicale.

Studiul IV – Dimensiunile personalității medicului și nivelul de stres corespunzător specialității practicate – are ca obiectiv principal investigarea relației între personalitate și stresul resimțit de către medic. Obiectivele secundare sunt reprezentate de identificarea specialităților medicale care generează un nivel mai crescut de stres dar și cele care se află la polul opus. De asemenea, studiul

ȘCOALA DOCTORALĂ DE MEDICINĂ ȘI FARMACIE

compară nivelul de stres resimțit de către medicii care își desfășoară activitatea medicală în România și cei care profesează în străinătate.

Studiul V – Satisfacțiile de viață și starea de bine subiectiv arondate dimensiunilor personalității la medici – are ca scop investigarea relației dintre dimensiunile personalității agreabilitate și stabilitate emoțională și bunăstarea fizică și psihică, stima de sine și satisfacțiile de viață. Obiectivele secundare sunt reprezentate de evaluarea comparativă a variabilelor amintite anterior între medicii din România și cei care profesează în străinătate.

Metodologie generală

Loturile incluse în studiu sunt reprezentate de: 1) lotul format din studenții Facultății de Medicină a Universității de Medicină, Farmacie, Științe și Tehnologie „George Emil Palade” din Târgu Mureș – 179 subiecți; 2) lotul format din medici rezidenți, specialiști și primari care își desfășoară activitatea medicală pe teritoriul României – 280 subiecți și 3) lotul format din medici români aflați în diferite stadii de dezvoltare care profesează în străinătate – 81 subiecți

Chestionarele aplicate subiecților înrolați în studiu sunt: 1) Inventarul de Personalitate DECAS – pentru evaluarea dimensională a personalității; 2) Instrumentul pentru Screeningul Stresului (ASSET) – este un instrument care evaluează nivelul de stres în diferite arii de la locul de muncă; 3) Chestionarul Implicare Motivațională și 4) Scala Persistenței Motivaționale – aplicate pentru evaluarea raporturilor între motivațiile studentului și performanța academică cuantificată prin punctajul obținut la Examenul Național de Rezidențiat; aspecte care susțin posibilitatea de a alege specialitatea dorită. 5) Scala Satisfacției cu Viața pentru evaluarea componentei cognitive a bunăstării subiective și 6) Scala Stimei de Sine în vederea evaluării nivelului stimei de sine a medicului.

Rezultate

În cazul studiului I și III s-au conturat următoarele profile personologice. În cazul specialităților chirurgicale atât studenții cât și medicii au valori crescute ale dimensiunii extroversiune și valori scăzute ale dimensiunii agreabilitate. Specialitățile paraclinice se evidențiază prin valori scăzute ale dimensiunii extroversiune în ambele loturi. În cazul specialităților medicale se conturează valori scăzute ale dimensiunii deschidere. Referitor la specialitățile pediatrie s-au evidențiat valori crescute ale dimensiunilor extroversiune și stabilitate emoțională în cazul studenților și valori crescute ale dimensiunii agreabilitate corespunzător medicilor. Specialitățile medicină de urgență și A.T.I. se caracterizează prin valori crescute ale dimensiunii extroversiune, respectiv scăzute ale dimensiunii stabilitate emoțională în cazul studenților și valori scăzute ale dimensiunii deschidere și agreabilitate în ceea ce privește medicii. Studenții care doresc să practice specialitatea psihiatrie se evidențiază prin valori crescute ale dimensiunii deschidere și valori scăzute ale dimensiunii conștiințiozitate pe când medicii mai au un componentă profilului valori crescute ale dimensiunilor agreabilitate și stabilitate emoțională.

Studiul II – confirmă ipoteza prin care dimensiunile personalității se asociază cu performanța academică și totodată există o relații de corelație între factorii motivaționali și dimensiunile personalității dar și între factorii motivaționali și performanța academică.

Studiul IV – relevă că nivelul de stres resimțit de către medicii incluși în studiu este mediu cu mențiunea că medicii chirurgi resimt cel mai puternic stresul, aproape de limita superioară pe când la polul opus de regăsesc medicii psihiatri. Au fost evidențiate asocieri între dimensiunile agreabilitate și stabilitate emoțională în toate ariile de stres evaluate. Medicii rezidenți prezintă un nivel mai crescut

ȘCOALA DOCTORALĂ DE MEDICINĂ ȘI FARMACIE

de stres comparativ cu medicii specialiști și primari iar medicii din România se evidențiază printr-un nivel mai crescut de stres decât medicii români din străinătate.

Studiul V – a constatat că dimensiunile agreabilitate și stabilitate emoțională se corelează cu dimensiunile personalității cât și cu stima de sine și satisfacțiile de viață. Nivelul bunăstării psihice și fizice este superioară în cazul medicilor psihiatri comparativ cu medicii din specialitățile medicale, urgențe și A.T.I. În cazul medicilor din străinătate se evidențiază că stima de sine este mai scăzută în comparație cu medicii din țară dar satisfacțiile de viață sunt superioare comparativ cu medicii din România. Nivelul bunăstării psihice este mai scăzut în cazul medicilor din țară comparativ cu medicii din străinătate.

Concluzii

Prezenta cercetare a demonstrat că personalitatea are un rol important în alegerea și dinamica profesiei medicale. Factorii motivaționali implicați în eficiența și performanța academică a studenților sunt în relație de corelație cu dimensiunile personalității. Corespunzător stresului profesional, dimensiunile agreabilitate și stabilitate emoțională se asociază cu un nivel mai scăzut de stres. Raporturile dintre satisfacțiile de viață și stima de sine pledează pentru strânsa legătură dintre stabilitatea și profunzimea raporturilor interumane și a mediului profesional.

Cercetarea de față poate fi utilizată în elaborarea unui program educativ și social prin care sunt evaluate trăsăturile de personalitate a absolvenților medicinisti în vederea cunoașterii de sine și mai apoi de informare în demersul opțiunii profesionale medicale.